

Geven armt niet

In deze publicatie wordt aandacht besteed aan de vraag naar de armen te Nieuwstadt einde 18de eeuw en hoe ze geholpen werden door rijkere inwoners. De titel verwijst naar een oud gezegde dat betekent dat men niet arm hoeft te worden als men geeft. Geven aan de armen kan ook rijkdom opleveren of een soort levensverzekering zijn.

In de publicatie wordt bekeken wie gaf aan het armenhuys, het gasthuis van Nieuwstadt, en hoeveel dat was.

Er wordt ook informatie gegeven over dat armenhuis waarnaar de huidige straatnaam Gasthuisstraat naar verwijst.

Bron: [R.F.M. Verstaen](#)

Zie ook de volgende pagina's

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4

Hoofdstuk 1

Een aanzet tot de geschiedenis van het Gasthuiswezen en armenzorg te Nieuwstadt tussen 1780 en 1810	5
Inleiding	5
1.1 Wat is een gasthuis?	5
1.2. Ontstaan van gasthuizen in het algemeen en van het gasthuis te Nieuwstadt in het bijzonder	6
1.3 Het beheer en bestuur van gasthuizen	8
1.4. Ondergang van de gasthuizen	9
1.5. De financiën	10
Besluit	13

Hoofdstuk 2

De bevolking van Nieuwstadt tussen 1780 en 1800	20
2.1. Hoeveel mensen woonden er in Nieuwstadt tussen 1780 en 1800?	20
2.2. Waar leven de inwoners van Nieuwstadt van 1780 – 1800 van?	21
2.3. Hoe rijk zijn de boeren tussen 1780 en 1800 te Nieuwstadt?	22
2.4. Hebben de boeren de grond in erfpacht of in tijdelijke pacht?	23
2.5. Wie bezit wat?	23

2.6. Hoeveel kapitaal bezitten de boeren te Nieuwstadt tussen 1780 en 1800?	25
Tot slot	27
Bijlagen	35
Bijlage 1: Afkortingen	35
Bijlage 2: Maten, munten en gewichten. (Zie ook register folie 02)	36
Bijlage 3: Uitleg van termen, vreemde woorden	38
Bijlage 4: Welke informatie geeft dit register over Nieuwstadt in zijn totaliteit?	39
Bijlage 5: Straat-, beek- en plaatsnamen in vermelding van erfpachten en tijdelijke pachten. (Zie kaart 1.1, 3 en 4 in bijlage 7 en 8)	40
Bijlage 6: <u>index familienamen</u>	44
Transcriptie van het armenregister	56